

Skanska Norge Konsernpensjonskasse

Org.nr. 971510110

ÅRSREGNSKAP 2014

- Styrets beretning**
- Resultatregnskap**
- Balanse**
- Endring i egenkapital**
- Kontantstrømsanalyse**
- Noter**
- Revisjonsberetning**

SKANSKA NORGE KONSERNPENSJONSKASSE

ÅRSBERETNING FOR 2014

1. Pensjonskassen

Skanska Norge Konsernpensjonskasse er en pensjonskasse for Skanska Norge AS og følgende konsernselskaper: Utleiecompagniet AS, E. D. Knutsen Maskin AS, Skanska Bolig AS, Acusto AS, Skanska Asphalt AS, Skanska Tekniske Entrepriser AS, Entreprenørservice AS, Skanska Husfabrikken AS og Skanska Commercial Development Norway AS.

Pensjonskassen har kontor i Skanska Norges lokaler i Drammensveien 60, Oslo.

Pensjonskassen er i hovedsak en ytelsesordning med alderspensjon, uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon. Ordningen omfatter også en innskuddsordning for medlemmer som fortsetter å jobbe etter fylte 67 år, og som har full opptjening ved opptjeningsalder 67 år eller senere. Innskuddet er på 2 %, avkastningen er felles med midlene i ytelsesordningen og medlemmene får minimum 0 % i avkastning. Ordningen gjelder frem til medlemmene fyller 70 år, som er aldersgrensen i Skanska Norge AS.

Pensjonskassen forvalter fra januar 2014 også fripoliser for fratrådte medlemmer.

2. Styret

Styret har i 2014 bestått av:

Aage-Bjørn Haug	Styreleder
Jeanette Sandstad	Nestleder
Jan Åhländer	Styremedlem
Berit Mørck	Styremedlem
Frank Heine Jensen	Styremedlem
Sissel Carlsen	Styremedlem

Styremedlemmene Haug, Åhländer, Mørck, Sandstad er oppnevnt av Skanska Norge AS, mens Jensen og Carlsen er valgt av medlemmene.

Styret bekrefter at årets regnskap er avgitt under forutsetning om fortsatt drift, og at grunnlaget for dette er til stede.

3. Styremøter

Det er avholdt 5 styremøter i 2014.

Aktuar har møtt på 4 av disse. Pensjonskassens regnskapsfører Wenche Andreassen har møtt på de styremøtene hvor hel- og delårsregnskap for 2014 ble behandlet. Øistein Medlien fra Grieg Investor AS og Jon-Erling Bjørgan, Skanska Norge AS, som sammen med daglig leder Lars Graham utgjør pensjonskassens finansutvalg, har møtt fast på styremøtene.

I tillegg har styret v/styreleder og daglig leder, gjennomført møte med Finanstilsynet i forbindelse med stedlig tilsyn. Styret har behandlet rapporten fra tilsynsbesøket og sitt tilsvaret til Finanstilsynet i forbindelse med første styremøte i 2015.

4. Administrasjon og avtaleforhold

Pensjonskassen har også i 2014 hatt avtale om kjøp av følgende administrative tjenester fra Skanska Norge AS:

- Daglig ledelse av pensjonskassen.
- Utbetaling av pensjoner
- Regnskapsførsel
- Administrativt arbeid vedrørende medlemmer og pensjonister.

Ansvarshavende aktuar har vært Storebrand Pensjonstjenester AS, ved aktuar Irene Byermoen. Aktuar Systemer AS har vært ansvarlig for levering av datasystemet Abakus. Pensjonskassens ansvarshavende revisor har vært KPMG, ved Geir Moen.

5. Forsikringsteknisk oppgjør

Pensjonskassen har fra og med 2014 gått over til tariff K2013, og premiereserven er fullt oppreservert. Tariffskiftet gjelder både aktiv-, pensjonist- og fripolisebestanden. Totalt antall forsikrede inkl. fratrådte medlemmer med fripolise er nå 5043.

Medlemsbestanden	Gj.snittsalder	Pr. 31.12.14	Pr. 31.12.13	Endring
Sum antall medlemmer	51	4 770	4 786	- 16
Aktive medlemmer, 20 - 67 år	44	3 260	3 358	-98
Uførepensjonister, 20 - 67 år	57	298	317	-19
Alderspensjonister, 67 år -	73	751	673	78
Fleksible pensjonister, 62 – 70 år	65	163	139	24
Ektefellepensjonister	70	252	248	4
Samboerpensjonister	52	4	4	0
Barnepensjonister, 0 – 21 år	16	42	47	-5
Sum Pensjonister	67	1 510	1 428	82
Fripoliser fratrådte medlemmer	38	273	0	273

Fleksible pensjonister omfatter aldersgruppen 62 – 70 år som får utbetalt pensjon, og som kan velge om de vil fortsette å jobbe. Av denne gruppen er 56 (48) medlemmer fortsatt aktive.

Pensjonskassens risikoresultat for 2014 er positivt, og skyldes hovedsakelig nedgangen i antall uføre kombinert med økning i antall som er tilbake i jobb.

Utviklingen i risikoresultat (nok mill.)	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Død (aktive medlemmer)	0.6	3.1	-1.3
Uførhet (aktive medlemmer)	7.2	12.3	-3.8
Opplevelse (pensjonister)	2.8	2.3	-1.2
Reassuranse	- 0.2	-0.1	-0.2
Risikoresultat	10.4	17.7	-6.5

6. Pensjonskassens kapitalforvaltning

Pensjonskassens aktiva er delt i en portefølje tilhørende kundene og en portefølje tilhørende selskapet.

Styret har fulgt opp Kapitalforvaltningsforskriften i 2014 og porteføljene har vært løpende vurdert og tilpasset.

Medlemsbedriftene har i 2014 redusert sin ordinære premieinnbetaling med nok 95 mill., ved å benytte premiefondet. Årets investeringer er redusert tilsvarende.

Styret har i løpet av året gjennomgått investeringsstrategien, og denne ble vedtatt videreført med kun mindre endringer. Lovens krav om kapitaldekning har vært overholdt med god margin gjennom hele 2014.

For kollektivporteføljen er den bokførte avkastningen 11,56 % (6,70 %), og den verdijusterte avkastningen 9,94 % (13,02 %). Verdijustert avkastning selskapsporteføljen er 9,58 % (14,96 %).

Spesielt de internasjonale aksjemarkeder har i 2014 hatt en sterk oppgang, noe som gav en økning i pensjonskassens kursreserver og etter en vurdering av pensjonskassens gode bufferkapitalsituasjon, besluttet styret et nedslag i globale aksjefond, som bidro til den gode bokførte avkastningen for året.

Pensjonskassens midler, til markedsverdi, var ved årsskiftet plassert i følgende aktivaklasser:

Fordeling av aktiva (NOK mill)	2014	Allokering (Virkelig)
Norsk aksjer	488,8	13,7 %
Utenlandske aksjer	1 031,2	30,0 %
Private equity	23,7	0,7 %
Eiendom / Infrastruktur	372,3	10,5 %
Norske obligasjoner / PM /	837,4	23,5 %
Utenlandske obligasjoner	806,3	22,6 %
SUM TOTALPORTEFØLJE	3 559,7	100,0 %

Stresstestutfallet har i hele 2014 vært godt under de nivåer som tilsier at styret skal vurdere tiltak. Finanstilsynets krav om risikobasert tilsyn har vært gjennomført og innsendt med følgende resultater:

NOK Mill.	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Solvensmarginkapital	445	453	380
Lovkrav	103	92	92
Solvensdekning	429,0	492,6 %	411,4 %
Stresstest II (løpende drift)			
Bufferkapital	834	892	586
Samlet tap	420	399	311
Utnyttelse	50 %	45 %	53 %
Stresstest I (ved avvikling)			
Bufferkapital	790	1.096	848
Samlet tap	982	953	685
Utnyttelse	126 %	87 %	81 %

Kapitalforvaltningen følges løpende opp av styret gjennom månedsrapporter sammenstilt av Grieg Investor AS.

7. Risikovurderinger

Pensjonskassen er utsatt for finansiell risiko i form av markedsrisiko, likviditetsrisiko og kredittrisiko. Kapitalforvaltningen styrer mot å oppnå høyest mulig langsiktig avkastning på

pensjonskassens midler innenfor de rammer investeringsstrategien gir for risikoeksponering. Styret er opptatt av å redusere risiko ved å diversifisere porteføljen. De enkelte risiki er inngående beskrevet i egen note.

Styret er av den oppfatning at Pensjonskassens risikobærende evne står godt i forhold til investert portefølje.

8. Arsoppgjørdisposisjoner

Risiko- og administrasjonsresultat til egenkapitalen

(NOK 1000)	2014	2013
Overskudd risikoresultat	5 195	-
Administrasjonsresultat	6 667	6 630
Til egenkapital/risikoutjevningfond	11 862	6 630

Disponering av renteresultat og risikoresultat

(NOK 1000)	2014	2013
Finansinntekter fra investeringer i kundeporteføljen	231 080	287 382
Forvaltningshonorar fond	9 681	10 038
Endring i kursreguleringsfondet	- 438	-166 163
Garantert avkastning premiereserve	- 70 258	- 66 203
Garantert avkastning Pensjonistenes overskuddsfond	- 194	- 263
Garantert avkastning premiefondet	- 61	- 381
Renteresultat før disponering	169 810	64 410
Til tilleggsavsetninger	- 233	-11 000
Overskudd risikoresultat etter avsetning 50 %/0 % til risikoutjevningfond	5 195	17 704
Fordeling av rente- og risikoresultat	174 772	71 114
Herav til premiefond	- 97 632	- 42 570
Herav til pensjonistenes premiefond	- 75 004	- 28 544
Herav til regulering av fripoliser	- 1 712	-
Herav andel av resultat til egenkapital	- 424	-

Styret avsatte NOK 4,546 mill. fra selskapsporteføljens resultat i 2013. Fra kollektivporteføljen er det i tidligere år avsatt NOK 19,495 mill.. Pensjonskassen var fullt oppreservert ved innføring av K2013 fra 1.1.2014. For å oppfylle kravet om 20 % egenkapitalandel, overføres i år NOK 19,495 mill. fra egenkapitalen til kollektivporteføljen og disponeres i teknisk regnskap slik:

Fra egenkapitalen (NOK 1000)	2014	2013
Tilleggsavsetning	3 000	
Til premiefond	10 079	
Til pensjonistenes overskuddsfond	6 416	
Til premiereserven		4 526
Total oppreservering fra egenkapitalen	19 495	4 526

9. Disponering av resultat etter skatt

(NOK 1000)	2014	2013
Teknisk resultat før disponering	193 491	135 377
Oppreservering til K2013	-19 495	- 4 526
Tilleggsavsetninger	- 233	- 11 000
Disponering iflg. punkt 8 over	-174 772	- 71 114
Teknisk resultat etter disponering	. 1 009	48 737
Resultat ikke teknisk regnskap	69 903	70 781
Skatt	- 787	- 767
Tap/gevinst på finansielle eiendeler	- 3 112	2 064
Totalresultat	64 995	116 687
Som fordeles slik:		
Fra/Til egenkapitalen	12 176	-69 343
Til risikoutjevningssfond	-5 195	0
Til fond for urealiserte gevinster	-41 976	-47 345
Avsettes til utbytte	-30 000	0

10. Innskutt og opptjent kapital, ansvarlig lånekapital

NOK 1000	2014	2013
Innskutt egenkapital	59 035	59 035
Opptjent egenkapital 1. januar	355 053	285 712
Tilført fra årets resultat	17 824	69 342
Avsatt til utbytte	-30 000	0
Risikoutjevningssfond	5 195	0
Fond for urealisert gevinst	132 761	90 785
Sum opptjent egenkapital	480 834	445 839
Ansvarlig lån	5 634	11 268
Total egenkapital og ansvarlig lån	545 503	516 142

Kapitaldekningsgraden ved årsskiftet har endret seg fra 25,01 % til 20,34 %.

11. Andre forhold

Konsesjon

Pensjonskassen har konsesjon, gitt i brev fra Finanstilsynet av 15.4.2008.

Gjeldende vedtekter er fra november 2013, da fripoliser på egen balanse ble vedtatt innført fra januar 2014.

Ansatte

Pensjonskassen har ingen fast ansatte, og kjøper økonomisk/administrative tjenester i hovedsak fra Skanska Norge AS.

Likestilling

Pensjonskassens styre består av 6 medlemmer hvorav tre er kvinner. Pensjonskassen er bevisst på de samfunnsmessige forventninger om tiltak for å fremme likestilling i styret.

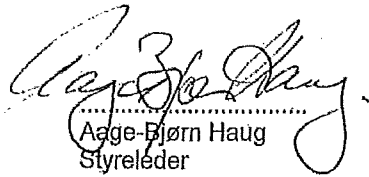
Miljø

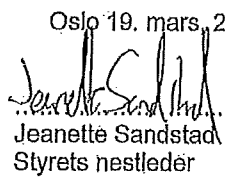
Det ytre miljø påvirkes ikke av driften og pensjonskassen har ingen forsknings- eller utviklingsaktiviteter.

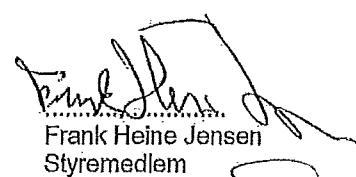
Diskriminering

Styret er bevisst på at ingen skal diskrimineres på grunn av kjønn, hudfarge, religion, legning eller alder.

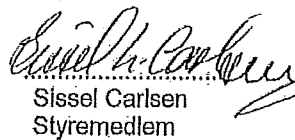
Oslo 19. mars, 2015

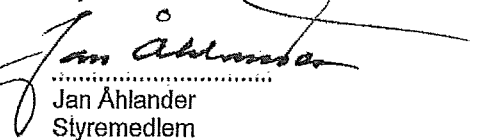

Aage-Bjørn Haug
Styrelleder

Jeanette Sandstad
Styrets nestleder

Frank Heine Jensen
Styremedlem

Berit Mørck
Styremedlem

Sissel Carlsen
Styremedlem

Jan Åhlander
Styremedlem

Skanska Norge konsernpensjonskasse

TEKNISK REGNSKAP		2014	2013
1.0	Premieinntekter	Note	
1.1	Forfalte premier, brutto	1	257 408 004
1.2	Avgitte gjenforsikringspremier	2	-242 785
	Sum premieinntekter		257 165 219
2.0	Nettoinntekter fra investeringer koll.port.		
2.1	Inntekter OPS-selskap	3	4 309 724
2.2	Renter og utbytte på finansielle eiendeler	4	49 680 531
2.2.1	Netto driftsinntekter fra eiendomsfond	26	6 870 368
2.4	Verdiendringer på investeringer	5	-437 649
2.4.1	Verdiendringer på eiendomsfond	26	1 479 292
2.4.2	Verdiendring K/S selskap	25	2 507 690
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		175 475 575
	Sum netto resultat fra investeringer i kollektivporteføljen		239 885 532
5.0	Pensjoner		
5.1	Pensjoner	6	-71 190 246
5.3	Overføring av premiereserve og tilleggsavsetn til andre forsikringsselskaper/kasser	6	-6 815 132
	Sum pensjoner		-78 005 378
6.0	Resultatførte endr. i forsikr.forpliktelser - kontraktsfastsatte		
6.1	Til/fra premiereserve, brutto	7,9	-207 974 406
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	8,9	-49 942
6.3	Endring i kursreguleringsfond	5	437 649
6.4	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensj. overskuddsfond	9	-417 755
	Sum resultatførte endr. i forsikr.forpl. - kontraktsfastsatte		-208 004 454
8.0	Midler tilordnet forsikr.kontraktene - kontraktsfastsatte forpl.		
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet	10	-167 455 734
8.2	Risikoresultatet tilordnet forsikringskontraktene	10	-5 180 954
8.3	Annen tilordning av overskudd	10	-19 494 732
	Sum midler tilordnet forsikr.kontraktene		-192 131 420
9.0	Forsikringsrelaterte driftskostnader		
9.1	Forvaltningskostnader	33	-10 183 557
9.2	Forsikringsrelaterte adm.kostnader	11	-9 429 436
	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-19 612 993
10.0	Andre forsikringsrelaterte kostnader		-305 434
11.0	RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		48 737 508

Skanska Norge Konsernpensjonskasse

RESULTAT

IKKE TEKNISK REGNSKAP

	Note	2014	2013
12.0 Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.1 Inntekter OPS-selskap	12	14 503 390	15 500 079
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	12	13 583 606	11 552 712
12.4 Nedskrivning på investeringer		-	-
12.4 Verdiendringer på investeringer	14	41 975 772	47 345 335
12.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	13	1 550 361	-2 043 599
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		71 613 128	72 354 527
13.0 Andre inntekter			
14.0 Forvaltningskostnader og andre kostnader vedr. selskapsport			
14.1 Forvaltningskostnader		-1 700 949	-1 533 993
14.2 Andre kostnader		-9 616	-39 734
15.0 Resultat av ikke-teknisk regnskap		69 902 563	70 780 801
16.0 Resultat før skattekostnad		68 893 635	119 518 308
17.0 Skattekostnader	15	-786 955	-766 771
18.0 Resultat før andre resultatelementer		68 106 680	118 751 537
19.0 Andre resultatkomponenter			
19.1 Verdireguleringer - eiendom, anlegg og utstyr			
19.2 Verdireguleringer - immatr.eiendeler			
19.3 Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte p.ordninger			
19.4 Valutakursdifferanser fra utenlansk virksomhet			
19.5 Gevinster og tap på finansielle eiendeler tilgjengelig for salg	14	-3 111 834	-2 063 638
19.6 Effektiv andel av gevinster og tap på sikringsinstrumenter			
19.7 Andel av andre res.komponenter ved anvendelse av EK metoden			
19.8 Inntekter/kostn. vedr. anleggsmidler klassifisert som holdt for salg			
19.10 Skatt på andre res.komponenter			
20.0 TOTALRESULTAT		64 994 846	116 687 899
Disponering av overskudd			
Til/fra risikoutjevningssfond		5 194 890	-
Til/fra annen egenkapital		-12 175 816	69 342 564
Fond for urealiserte gevinster		41 975 772	47 345 335
Avsatt til utbytte		30 000 000	-

Skanska Norge konsernpensjonskasse

BALANSE Selskapsporteføljen		31.12.2014	31.12.2013
EIENDELER			
	Note		
1.0	Immatrielle eiendeler		
2.2	Investeringer		
2.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede og felleskontrollerte foretak	16	92 296 892
2.2.2	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	17	64 398 161
2.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		
2.4.1	Aksjer og andeler	18	286 725 311
2.4.1	Andeler i K/S selskap tilgjengelig for salg	19	23 746 675
2.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	18	111 912 797
2.4.5	Andre finansielle eiendeler	20	12 707 575
	Sum finansielle eiendeler		435 092 358
	Sum investeringer		591 787 411
3.2	Fordringer	21	10 519 471
4.2	Andre eiendeler		
5.0	Forskuddsbetalte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter		-
	SUM EIENDELER i Selskapsporteføljen	39	602 306 882
			566 718 252
BALANSE Kundeporteføljen			
EIENDELER			
	Note		
6.0	Investeringer		
6.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede og felleskontrollerte foretak	16	22 273 108
6.2.2	Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	17	16 080 256
6.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		
6.3.1	Investeringer som holdes til forfall	22	27 685 307
6.3.2	Utlån og fordringer	22	279 995 303
	Sum finansielle eiendeler til amortisert kost		307 680 610
6.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		
6.4.1	Aksjer og andeler	23	1 233 260 234
6.4.1	Andeler i K/S selskap tilgjengelig for salg	25	33 078 927
6.4.1.1	Andeler i eiendomsfond IS/AS	26	131 432 970
6.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastn.	24	1 104 230 218
6.4.5	Andre finansielle eiendeler	27	109 405 840
	Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		2 611 408 189
	SUM EIENDELER Kollektivporteføljen		2 957 442 163
	SUM EIENDELER	39	3 559 749 045
			3 149 590 809

Skanska Norge konsernpensjonskasse

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER

	Note	31.12.2014	31.12.2013
10.0 Innskutt egenkapital		59 035 225	59 035 225
11.0 Opptjent egenkapital			
11.1.1 Fond for vurderingsforskjeller		-	-
11.1.2 Fond for urealiserte gevinster	18	132 761 363	90 785 591
11.1.3 Risikoutjevningfond		5 104 890	-
11.2 Annen opptjent egenkapital		342 877 855	355 053 671
Sum opptjent egenkapital		480 834 108	445 839 262
12.0 Ansvarlig lånekapital			
12.1 Evigvarende ansvarlig lånekapital	30	5 634 000	5 634 000
12.2 Ansvarlig lånekapital		-	5 634 000
Sum ansvarlig lånekapital		5 634 000	11 268 000
13.0 Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
13.1 Premiereserve	7	2 229 807 209	2 021 832 803
13.2 Tilleggsavsetninger	8	70 000 000	66 950 058
13.3 Kursreguleringsfond	5,23,24	376 504 695	376 942 345
13.5 Premiefond/Innskuddsfond	9	179 958 220	129 862 043
13.6 Pensjonistenes overskuddsfond	9	81 420 464	28 544 776
Sum forsikringsforpliktelser - kontraktfaste		2 937 690 588	2 624 132 025
15.0 Avsetninger for forpliktelser			
15.1 Pensjonsforpliktelser		-	-
15.2 Forpliktelser ved skatt	15	833 178	768 533
15.3 Andre avsetninger for forpliktelser		-	-
Sum avsetning for forpliktelser		833 178	768 533
16.0 Forpliktelser			
16.2 Andre forpliktelser	31	162 506	6 300 000
Sum forpliktelser		162 506	6 300 000
17.0 Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
17.1 Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptj. inntekter		43 921 368	785 690
17.2 Skyldig skattetrekk		1 638 072	1 462 074
17.3 Annen gjeld		30 000 000	-
Sum påløpne kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		75 559 440	2 247 764
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	39	3 559 749 045	3 149 590 809

18.0 Forpliktelser utenfor balansen

3 499 479

Endringer i egenkapitalen

	Innskutt kjerne- kapital	Fond for urealiserte gevinster	Risikoutjevnin gsfond	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2013	59 035 225	43 440 256	-	285 711 107	388 186 588
Totalresultat		47 345 335	-	69 342 564	116 687 899
Transaksjoner med sponsorselskaper:					
Kapitalinnskudd	-				-
Avsatt utbytte					-
Sum transaksjoner med sponsorselskaper	-			-	-
Egenkapital 31.12.2013	59 035 225	90 785 591	-	355 053 671	504 874 487
Totalresultat		41 975 772	5 194 890	17 824 184	64 994 846
Transaksjoner med sponsorselskaper:					
Kapitalinnskudd	-				-
Avsatt utbytte				(30 000 000)	(30 000 000)
Sum transaksjoner med sponsorselskaper	-			-	-
Egenkapital 31.12.2014	59 035 225	132 761 363	5 194 890	342 877 855	539 869 333

Kontantstrømanalyse per 31.12.2014

Beløp i 1000

Likvider tilført/brukt på virksomheten	2014	2013
Resultat før skattekostnad	68 894	119 518
Årets betalte skatt	-722	-382
Premier overført fra premiefond	-87 883	-94 647
Netto realiserte gevinst/tap	-177 026	-64 930
Endring kursreguleringsfond	-438	166 163
Verdiendringer	-48 099	-213 419
Endring forsikringstekniske avsetninger	375 023	197 202
Endring i tidsavregninger og andre kortsiktige poster	47 215	-30 652
Netto likviditetsendring fra virksomheten	176 964	78 853
Likvider tilført/brukt på investeringer		
Netto investering i finansielle eiendeler	-126 762	-81 554
Netto likviditetsendring fra investeringer	-126 762	-81 554
Likvider tilført/brukt på finansiering		
Endring innskutt egenkapital		-
Ansvarlig lån	-5 634	-
Netto likvider tilført/brukt på finansiering	-5 634	-
Likviditetsbeholdning		
Netto likviditetsendring fra virksomheten	176 964	78 853
Netto likviditetsendring fra investeringer	-126 762	-81 554
Netto likvider fra finansiering	-5 634	-
Netto endring i likvider gjennom året	44 568	-2 701
Likviditetsbeholdning 01.01.	54 621	57 322
Likviditetsbeholdning 31.12	99 189	54 621

REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er satt opp i henhold til forskrift av 20. desember, 2011 om årsregnskap for pensjonsforetak.

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- derivater

Finansielle instrumenter i kategori "Øremerket til virkelig verdi over resultat"

IAS 39.9b åpner for regnskapsføring av en finansiell eiendel til virkelig verdi over resultatet dersom den finansielle eiendel, når den førstegang innregnes, øremerkes av foretaket til virkelig verdi over resultatet.

I forbindelse med implementering av endringene i årsregnskaps-forskriften har pensjonskassen vurdert anvendbarheten av virkelig verdi opsjonen. Pensjonskassen ønsker å vurdere alle finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet i samsvar med virkelig verdi opsjonen dersom det ikke ved innregning er besluttet noe annet. IAS 39.9b angir vilkårene for anvendelse av virkelig verdi opsjonen. Det sentrale grunnlag for anvendelse av virkelig verdi opsjonen er at en gruppe finansielle eiendeler, finansielle forpliktelser eller begge deler forvaltes på grunnlag av virkelig verdi og at inntjeningen vurderes etter samme prinsipp. Dette må også være i samsvar med en dokumentert kapitalforvaltningsstrategi og at informasjon internt og mellom nøkkelpersoner gis på dette grunnlag.

Pensjonskassen har utarbeidet en kapitalforvaltningsstrategi i samsvar med kravene i kapitalforvaltningsforskriften. Porteføljen av verdipapirer forvaltes i samsvar med denne strategien og rapportering til styret og daglig leder skjer til virkelig verdi. I regnskapsføringen av finansielle eiendeler er det dermed lagt til grunn at vilkårene for anvendelse av virkelig verdi opsjonen er tilstede.

Investeringen i aksjer er investering i tilknyttet selskap, som vurderes til virkelig verdi iht IFRS 39. For definering av kategori som skal anvendes, finner vi det mest nærliggende å benytte "øremerket til virkelig verdi". Plasseringen i infrastruktur forventes å gi en risikostjert avkastning over 20 år.

Investeringer som holdes til forfall

Finansielle eiendeler med faste eller definerbare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato, hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Eiendeler i kategori *Hold til forfall* måles til amortisert kost etter effektiv rentemetode. Nedskrivning gjennomføres dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall.

Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler med faste eller definerbare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som utlån og fordringer. Finansielle eiendeler klassifisert som lån og fordringer skal etter førstegangsinregning måles til amortisert kost ved hjelp av en effektiv rentemetode. Nedskrivning gjennomføres dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler klassifiseres som "tilgjengelig for salg" dersom de ikke er klassifisert som a) utlån og fordringer, b) investeringer som holdes til forfall, eller c) finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.

Utgangspunktet etter IAS 39.55b) er at finansielle eiendeler tilgjengelig for salg verdimåles til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes direkte i egenkapitalen bortsett fra tap ved verdifall, jf IAS 39.67-70. Etter årsregnskapsforskriften skal verdiendringene resultatføres under andre resultatkomponenter. Nedskrivning gjennomføres dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall.

Investeringseiendommer

En investeringseiendom skal innregnes til anskaffelseskost. Transaksjonsutgifter skal inkluderes i førstegangsmålingen.

Pensjonskassen anvender modellen med virkelig verdi for måling av investeringseiendom. Endringer i verdi føres over resultatregnskapet i den tilhørende perioden. Virkelig verdi er fastsatt til gjennomsnittet av verdivurderinger fra tre eksterne (uavhengige) takstmenn.

Finansielle derivater og valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta bokføres til valutakursen på transaksjonstidspunktet. Kontanter og finansielle omløpsmidler omregnes til norske kroner med balansedagens valutakurs.

For å redusere valutarisikoen benytter pensjonskassen rullerende valutaterminkontrakter basert på estimer av den til enhver tid underliggende valutaeksponering i finansielle omløpsmidler. Mandatet for sikringsforretningene gir 80% +/- 10% sikring innenfor hovedvalutaene USD, EUR, JPY og GBP. Terminkontrakter (derivater) inngår i kategori "hold for omsetning" og måles til virkelig verdi over resultat.

Virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse kan gjøres opp til i en transaksjon gjennomført på armlengdes avstand mellom velinformerte, villige parter. Alle finansielle instrumenter måles til virkelig verdi ved førstegangsinnregning. Normalt vil virkelig verdi av et finansielt instrument ved førstegangsinnregning være transaksjonsprisen. Det beste beviset på virkelig verdi i et aktivt marked er kvoterte priser. I etterfølgende perioder vil den virkelige verdien av finansielle instrumenter måles til virkelig verdi basert på noterte priser i aktive markeder som er basert på kjøpspriser for eiendeler og salgspriser for utstedte forpliktelser.

Når priser i et aktivt marked ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved benyttelse av verdsettelsesmetoder med referanse til observerbare markedsdata. Disse inkluderer sammenligning med lignende instrumenter hvor observerbare markedspriser eksisterer, nylig utførte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og villige parter, diskonterte kontantstrømanalyser, opsjonsprisinde modeller og andre verdsettelsesteknikker som normalt brukes av markedsdeltakere.

Amortisert kost

Etter førstegangs innregning måles investeringer som holdes til forfall, lån og fordringer, samt finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi, til amortisert kost basert på effektiv rente-metoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres kontantstrømmer, og alle kontraktmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Alle honorarer og punkter betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten, transaksjonsutgifter og alle andre betalinger eller rabatter som kan henføres til transaksjonen, inngår som en integrert del ved fastsettelsen av den effektive renten.

Forsikringstekniske avsetninger

De forsikringstekniske avsetningene består av premiereserve, tilleggsavsetninger, risikoutjevningfond, premiefond og pensjonistenes overskuddsfond.

Premiereserve

Premiereserve er kontantverdien (diskontert med grunnlagsrente) av de totale pensjonsforpliktelser med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier.

Tilleggsavsetninger

For å sikre soliditeten er det anledning til å foreta tilleggsavsetninger. Tilleggsavsetninger kan benyttes til å dekke renteunderskudd i forhold til garantert avkastning, men kan ikke dekke negativ avkastning.

Premiefond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier i henhold til skatteloven. I tillegg inneholder fondet overskuddsmidler som er tilført ordningen.

Pensjonistenes overskuddsfond

Fondet består av årets overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling. Det skal benyttes som engangspremie til å øke ytelsene til pensjonistene.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan i senere år kan benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet klassifiseres under selskapsporteføljen.

Kollektiv og selskapsportefølje

Pensjonskassen har fordelt sin balanse pr 01.01.2008 i en kundeportefølje og en selskapsportefølje – etter forholdsmessig fordeling av egenkapital og forsikringstekniske avsetninger. Porteføljene er fysisk fordelt.

Inntekter og kostnader

Brutto inntektsføres premier med de beløp som forfaller i året. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet. Inntekter og kostnader knyttet til finansielle eiendeler inneholder både realiserede poster og urealiserte verdiendringer. Netto inntekter fra investeringer fordeles mellom teknisk og ikke-teknisk resultat avhengig av tilhørighet til hhv kollektivporteføljen og selskapsporteføljen. Endringer i urealiserte verdier knyttet til omløpsmidler i kollektivporteføljen avsettes til kursreguleringsfond.

Skatt

Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt og formuesskatt. Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes som 28 % av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig verdi og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring og fremførbar godtgjørelse. Utsatt skattefordel balanseføres dersom fremtidig skattepliktig inntekt sannsynliggjør en utnyttelse. Verdien av utsatt skattefordel er ikke regnskapsført.

Pensjonskasser er ikke omfattet av unntak for formuesskatt i henhold til sktl § 2-36. Formuesskatt beregnes skattemessig netto formue fastsatt i henhold til skatteloven kapittel 4. Skattesats for formuesskatt er 0,3 %.

Skanska Norge Konsernpensjonskasse

Noter til regnskap per 31.12.2014

TEKNISK REGNSKAP

Note	2014	2013
1. Premieinntekter		
Sum premieinntekter ytelsesordning	257 245 403	259 938 396
Premieinntekter innskuddsordning	162 601	133 872
Sum premieinntekter	257 408 004	260 072 268
Sum innbetalt premie	161 536 265	157 635 474
Sum innbetalt premie innskuddsordning	-	133 872
Ikke innbetalt premie	162 601	-
Ordinær premie overført til/fra premiefondet	95 709 138	102 302 922
Overført til/fra innskuddsfond	-	-
Sum	257 408 004	260 072 268
2. Reassuranse		
Pensjonskassen har inngått avtale om katastrofereassuranse. Reassurandør er ArchRe, med Security Rating "A+". Pensjonskassens egenregning er 5 mill kr og reassurandørens ansvar er begrenset til 150 mill kr pr skadetilfelle.		
3. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	2014	2013
Amortisering renter utlån OPS-selskapet Orkdalsveien AS	645 061	690 767
Utbytte Orkdalsveien AS	1 688 953	1 536 803
Verdiendring Orkdalsveien AS	-654 907	-435 571
Amortisering renter lån Ops-selskapet Tieyhtiö Ykköstie OY	1 117 111	979 499
Utbytte Tieyhtiö Ykköstie OY	749 343	413 384
Verdiendring Tieyhtiö Ykköstie OY	764 163	-319 673
Sum inntekter OPS-selskap	4 309 724	2 865 209
4. Renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	2014	2013
Renter bankkonti	468 657	556 026
Renter obligasjonsfond	10 581 285	15 773 597
Renter obligasjonsportefølje	5 240 017	4 872 894
Renter obligasjoner Hold til forfall/Utlån og fordringer	12 603 031	15 594 976
Utbytte aksjefond	5 302 950	4 567 855
Andre inntekter	15 484 590	13 309 008
Sum renteinntekter og utbytte	49 680 531	54 674 356
5. Verdiendring på investeringer	2014	2013
Endring urealisert gev./tap	-437 649	166 162 946
Endring kursreguleringsfond	-437 649	166 162 946

6. Utbetalte pensjoner	2014	2013
Alderspensjon	-40 487 036	-34 381 234
Ektefellepensjon	-7 134 692	-6 889 666
Barnepensjon	-1 090 229	-1 066 477
Uførepensjon	-9 864 128	-9 955 796
Pensjon i døds måned	-53 794	-24 060
Innskuddspensjon	-111 428	-12 222
Arbeidsavklaringspenger	-2 954 000	-2 934 560
Renter	-41 170	-39 487
Sum utbetalte pensjoner	-61 736 477	-55 303 502
Godskr. uførepensj. til premief. pga arb.avklaringspenger	-1 465 042	-1 670 138
Premiefritak uføre	-7 988 727	-7 656 705
Sum pensjoner	-71 190 246	-64 630 345
Utløsningsbeløp	-6 791 796	-58 410 827
Tilleggsreserve overført ved fratredelse	-182 675	-1 594 321
Godskr. premiereserve til premiefond v/ fratredelse	159 339	-873 854
Sum overført til andre forsikringsselskaper/kasser	-6 815 132	-60 879 002
Sum pensjonskostnader	-78 005 378	-125 509 347

Beskrivelse av pensjonsordningen

Pensjonskassen omfatter følgende foretak:

Skanska Norge AS, Utleiecompagniet AS, Acusto AS, Skanska Bolig AS, Skanska Tekniske Entrepriser AS, Skanska Asfalt AS, Skanska Husfabrikken AS, E.D. Knutsen Maskin AS, Entreprenørservice AS og Skanska CDN AS.

Totalt antall medlemmer og fratrådte med fripoliser pr 31.12.2014:

Total	Fratrådte med fripoliser	Aktive	Fleksible pensj.	Uførepensjonister	Alderspensjonister	Ektefelle- og samboerpensjonister	Barnepensjonister
5 043	273	3 260	163	298	751	256	42

Type pensjonsordning

Pensjonsordningen er ytelsesbasert etter Lov om Foretakspensjon, LOF. Ordningen ble opprettet 1. januar 1995. Fra 01.01.2011 er pensjonsalderen i Skanskakonsernet hevet til 70 år. Obligatorisk tjenstepensjon, OTP, ble innført som ordning for aktive medlemmer som har full opptjening i ytelsesordning, og som fortsatt har stilling i et av medlemsforetakene. Fra 01.01.2014 utsteder pensjonskassen fripoliser til fratrådte medlemmer.

Arbeidstakernes tilskudd til pensjonsordning

Arbeidstakerne innbetaler hvert år et medlemsinnskudd som utgjør 0,5 prosent av pensjonsgrunnlaget, dog høyst 50 prosent av den årlige premie fratrukket omkostningstillegg som skal betales av arbeidsgiver.

Beskrivelse av pensjonsytelsene

Aktive medlemmer under opptjening er, med noen få unntak, omfattet av samme pensjonsplan.

Opptjeningsalderen er 67 år. Det kreves minst 30 års tjenestetid, regnet fra ansettelsen, for rett til uavkortete pensjoner.

Hovedplan

- Uavkortet årlig alderspensjon utgjør differansen mellom leddene 1 og 2 der:
  - 60 prosent av pensjonsgrunnlaget etter "gammel Folketrygd"
  - antatt folketrygd regnet med 3/4 G i grunnpensjon
- Uavkortet årlig ektefelle-/samboerpensjon utgjør 55 prosent av den alderspensjon medlemmet hadde rett til eller ville ha rett til ved fortsatt tjeneste til opptjeningsalder med uendret pensjonsgrunnlag.
- Uavkortet barnepensjon for yngste barn utgjør 50 prosent av alderspensjonen. For hvert av de øvrige barn utgjør uavkortet barnepensjon halvparten av pensjonen for yngste barn.
- Uavkortet uførepensjon med 100 prosent uføregrad, utgjør 100 prosent av den alderspensjon medlemmet ville ha rett til ved fortsatt tjeneste til opptjeningsalder. Uførepensjonen beregnes ut i fra det pensjonsgrunnlaget vedkommende hadde da uførheten inntraff.

Hovedplan OTP

De årlige innskudd i OTP-ordning utgjør 2% av medlemmets lønn mellom 1G og 12G. Midlene garanteres en årlig minsteavkastning på 0%.

Sensitivitet med hensyn til uføre- og dødelighetsgrunnlaget

Beløp i mill.	Endringer på intensiteter	Effekt på premiereserven
Dødelighet (langt liv)	Reduksjon 10% alle år	60,0 mill.
Uførhet	Økning 25% første år, 15% øvrige år	12,4 mill.

Tabellen viser behov for oppreservering av premiereserven dersom dødsintensitetene for langt liv hadde blitt redusert til 90 prosent av dagens nivå, og dersom uføreintensitetene hadde blitt økt med 25 prosent for første året og deretter 15 prosent for etterfølgende år.

7. Til/fra premiereserve brutto

Premiereserven er pensjonskassens avsetning for å møte de beregnede og forventede forpliktelsene pensjonskassen har i henhold til de inngåtte forsikringsavtaler. Det er resultatført kr 149.264.921 i premiereserve ytelsesordning og 84.288 i innskuddsordning i 2013, og fripoliser kr 58.625.197. Premiereserven er avsatt på beregningsgrunnlag K2005 med 20% sikkerhetstillegg for død menn og 10% for død kvinner, og Storebrands beregningsgrunnlag KU for uførhet. Grunnlagsrenten (gjennomsnitt) er 3,19 % pr 31.12.2014.

	2014	2013	2012	2011	2010
Premiereserve aktive	1 150 080 881	1 016 225 859	1 024 890 046	965 120 129	949 247 168
Premiereserve pensjonister	1 020 828 615	885 317 288	765 246 965	643 486 465	539 806 603
Alderspensjon	471 633 746	388 534 539	323 515 000	283 300 959	231 979 508
Fleksible pensjonister	148 038 437	121 645 952	75 536 000	31 128 313	-
Ektefellepensjon	97 485 637	84 937 998	80 773 000	72 682 450	65 956 556
Samboerpensjon	3 583 506	3 290 928	3 262 000	2 308 350	1 983 579
Barnpensjon	4 838 129	5 272 271	4 840 000	5 406 830	4 996 550
Uføre pensjon	295 249 160	281 635 599	277 321 000	248 659 563	234 890 410
Sum	2 170 909 496	1 901 543 147	1 790 137 011	1 608 606 594	1 489 053 771
4% admin.res.				64 344 264	59 562 151
Overf. fra avkastningsresult.		120 101 428	115 575 875	115 575 876	95 000 000
Premiereserve	2 170 909 496	2 021 644 575	1 905 712 886	1 788 526 734	1 643 615 922
Fripoliser	58 625 197				
Pensjonskap. Innskudd	272 516	188 228	81 718		
Sum premiereserve	2 229 807 209	2 021 832 803	1 905 794 604		

Flytting av premiereserver

	Fraflyttet Fripoliser*	Mottatt Fripoliser*	Totalt
Premiereserve	6 791 796		6 791 796
Tilleggavsetninger	182 675		182 675
Kursreg.fond	-	-	-
Sum reserver m.v.	6 974 471	-	6 974 471
Premiefond og Pensj.oversk.fond		-	-
Antall kontrakter		-	-

8. Endring i tilleggsavsetning

Tilleggsavsetning er en betinget avsetning som fordeles til de enkelte forsikringskontrakter. Pensjonskassen kan senere trekke på denne dersom faktisk avkastning er lavere enn den garanterte minsteavkastning. Avsetningen klassifiseres som frie fond. Det er i 2014 utbetalt kr. 182.675 ved fratredelser. Fra årets resultat er det avsatt kr 232.617 samt kr 3 mill. fra annen tilordning av overskudd.

9. Endring i forsikringsforpliktelsene

	Premieres./Fripoliser			Premiefond/	Pensjonistenes	Totalt
	Kap. innsk.ordn.	Tilleggsavs.	Kursreg.fond	Innskuddsfond	oversk.fond	
1. Inngående balanse	2 021 832 803	66 950 058	376 942 345	129 862 044	28 544 776	2 624 132 025
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene						
2.1 Netto resultatf. avsetn.	206 262 774	232 617	-437 650	60 945	356 810	206 475 496
2.2 Overskudd på avkastn.re	1 711 632			94 308 446	73 147 288	167 455 734
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene				3 323 659	1 857 295	5 180 954
2.4 Annen tilordning av oversk.		3 000 000		10 078 851	6 415 881	19 494 732
2.5 Just. av forsikr.forpl. fra andre resultatkomp.				1 465 042		1 465 042
2.6 Resultat. premieinntekter				-257 408 004		-257 408 004
2.7 Resultatf. premieres. Godsk. uførepensj. pga AAP				-159 339		-159 339
Sum res.førte endringer	207 974 406	3 232 617	-437 650	-148 330 401	81 777 274	144 216 246
3. Ikke resultatf. endr. I forplikt.						
3.1 Overf. mellom fond				28 901 585	-28 901 586	
3.2 Overf. til/fra selskap		-182 675		169 524 992		169 342 317
Sum ikke res.førte endr.		-182 675		198 426 577	-28 901 586	169 342 317
4. Utgående balanse	2 229 807 209	70 000 000	376 504 695	179 958 220	81 420 464	2 937 690 588

Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond

Premiefondet representerer premier utover det som er nødvendig for å dekke pensjonskassens forpliktelser.

Fondet kan ikke disponeres til annet enn forsikringsutbetalinger eller senere premiebetaling. Per 31.12.14

utgjør premiefondet, innskuddsfondet og pensjonistenes overskuddsfond kr 261.378.684.

Nedenfor følger en spesifikasjon av utviklingen i pensjonspremierfondet de siste 5 år:

Premie-/Innskuddsfondets

anvendelse	2014	2013	2012	2011	2010
Inngående balanse 01.01.	129 862 044	157 729 867	113 320 867	125 625 069	147 344 442
Garantert rente på premiefond	60 945	381 206	39 292	4 635 935	2 956 419
Frigjort premieres. for fratrådte	-159 339	873 854	803 060	649 524	320 567
Innbetalt/overf. til premiefond	198 427 761	186 577 287	256 072 781	162 634 630	176 443 019
Til uførepensj. pga attf.penger	1 465 042	1 670 138	1 613 667	1 303 361	716 246
Tilført fra årets resultat	97 632 105	42 569 273	33 215 042	-	582 598
Annen tilordning av overskudd	10 078 851	-	-	-	-
Uttak fra fond	-257 409 189	-259 939 581	-247 334 842	-181 527 652	-202 738 222
Utgående balanse 31.12.	179 958 220	129 862 044	157 729 867	113 320 867	125 625 069

Premiefondet størrelse i forhold til årlig premie

Premiefond	179 958 220
Årets premie	257 408 004
Premiefondets størrelse ift årlig premie - ganger	0,70

Rentegaranti

I henhold til Finanstilsynets bestemmelser er premiefondet forrentet med 2,5% pa.

Renter på pensjonistenes overskuddsfond	60 945
Sum endring i renter på premiefond og pensjonistenes overskuddsfond	417 755

Pensjonistenes overskuddsfond

Inngående balanse 01.01.	28 544 776
Renter	356 810
Overført til dekning av premie	-28 901 586
Tilført fra årets resultat	75 004 583
Annen tilordning av resultat	6 415 881
Utgående balanse 31.12.	81 420 464

Regulering av fripolisene

Årets resultat tilført fripolisene	1 711 633
------------------------------------	------------------

10. Avkastningsresultat tilordnet forsikringskontraktene	2014	2013
Premiefond	94 308 446	30 851 576
Pensjonistenes overskuddsfond	73 147 288	22 558 161
Sum avkastningsresultat	167 455 734	53 409 736

Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene

Premiefond	3 323 659	11 717 697
Pensjonistenes overskuddsfond	1 857 295	5 986 615
Sum risikoresultat	5 180 954	17 704 311

Annen tilordning av overskudd

Av finansiert dødelighetsgrunnlag pr. 2013 overføres fra overskudd selskapsporteføljen til kundemidler i 2014

Premiefond	10 078 851
Pensjonistenes overskuddsfond	6 415 881
Tilleggsavsetninger	3 000 000
Sum	19 494 732

11. Forsikr. relaterte adm. kostn.	2014	2013
Ordinær revisjon ¹⁾	148 083	258 931
Honorar KPMG ²⁾	65 650	71 297
Administrasjonshonorar	2 922 120	2 836 000
Aktuariekostnader	1 738 195	1 452 845
Diverse honorarer	4 555 388	4 229 017
Sum honorarer	9 429 436	8 848 090

1) Revisjon for 2014 og akto 2015, fakturert i 2015. 2) Erklæring ifm IK-bekreftelse kr 45.715 og teknisk og faglig bistand kr 19.935.

IKKE TEKNISK REGNSKAP

12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	2014	2013
Amortisering renter utlån Orkdalsveien AS	3 406 831	3 648 233
Utbytte Orkdalsveien AS	8 920 047	8 116 485
Verdiendring Orkdalsveien AS	-3 458 832	-2 300 429
Amortisering renter utlån Tieyhtiö Ykköstiä OY	3 520 129	3 086 501
Utbytte Tieyhtiö Ykköstiä OY	2 361 257	1 302 616
Verdiendring Tieyhtiö Ykköstiä OY	-246 042	1 646 673
Sum inntekter OPS-selskap	14 503 390	15 500 079

Renteinntekter bankkonti	205 621	163 823
Renteinntekter obligasjonsfond	1 220 664	-362 554
Diverse inntekter	1 487 000	2 426 617
Utbytte aksjefond	955 032	1 127 614
Inntekter K/S-selskap	9 715 289	8 197 212
Sum	13 583 606	11 552 712

13. Realisert gevinst/tap	2014	2013
Realisert gevinst aksjefond	24 918 926	5 718 483
Realisert tap valutasikring	-23 368 565	-8 736 674
Realisert gevinst obligasjonsfond	-	974 592
Sum realisert gevinst/tap	1 550 361	-2 043 599

14. Verdiendringer på investeringer

Endring urealisert verdi	Punkt 12.4	41 975 772	47 345 335
Verdiendring Nordea Private Equity	Punkt 19.5	-3 111 834	-2 063 638
Sum verdiendringer på investeringer		38 863 938	45 281 697

15. Skatteberegning	2014	2013	
Resultat	64 994 846	116 687 899	
Justering for formueskatt	786 955	766 771	
Andre permanente forskjeller	2 363	1 058	
Aksjeutbytte	-12 148 599	-9 887 471	
Aksjegevinst	-24 918 926	-5 718 483	
Ned- / oppskrivning av eiendomsfond	-1 479 292	660 038	
Ned- / oppskrivning i K/S	604 144	2 063 638	
Andre verdireguleringer	-41 975 772	-47 345 335	
Netto verdiendring i AS	3 595 617	4 063 000	
Renter - amortisert lån i AS	-1 021 150	104 192	
Netto verdiendring deltakerlign. selskap, IS/AS	-343 863	-517 732	
Netto verdiendring deltakerlign. Selskap, K/S	-9 506 826	115 767	
Verdiendring på investeringer i kollektivporteføljen	437 650	-166 162 947	
Overført til risikoutjevningssfond	-5 194 890	-	
Sum permanente forskjeller	-91 949 544	-222 624 275	
Endring i midlertidige forskjeller	1 775 590	1 057 740	
Skattegrunnlag	-24 392 153	-104 111 865	
Fremførbart underskudd 2013	-287 129 423	-179 856 482	
Korrigert K/S i 2013	-9 544 744	-3 161 076	
Underskudd til framføring 01.01.	-296 674 167	-183 017 558	
Underskudd til framføring 31.12.	-321 066 320	-287 129 423	
Skatt 27%	-	-	
+ Formueskatt	833 178	768 533	
=Betalbar skatt	833 178	768 533	
Midlertidige forskjeller			Endring
Underskudd til framføring	-321 066 320	-287 129 423	-33 936 897
Godtgjørelse til framføring		-1 803 400	1 803 400
Sum midlertidige forskjeller	-321 066 320	-288 932 823	-32 133 497
Korrigert prosentsats utsatt skattefordel			
Utsatt skattefordel ikke balanseført	-86 687 906	-78 011 862	-8 676 044
Skattekostnad			
Endring utsatt skatt			
Betalbar skatt	882 385	768 533	
Formye avsatt tidligere	-46 223	-1 762	
Sum skattekostnad	836 162	766 771	

Pensjonskassen har valgt å ikke bokføre utsatt skattefordel.

BALANSE SELSKAPSPORTEFØLJEN

Investeringer

16. Aksjer

25% andel i OPS-selskapet Tieyhtiö Ykköstie OY med forretningsadresse Salmisaarenaukio 2, 00180 Helsinki.
Stemmeandelen er 25%.
Andelene er fordelt med 75,9% i selskapsporteføljen og 24,1% i kollektivporteføljen.

	Selsk.portef.	Koll.portef.	Sum
Kostpris	29 266 664	9 291 215	38 557 879
Verdiregulering	1 400 632	444 489	1 845 121
Valutaregulering	6 782 560	2 152 440	8 935 000
Balanseført verdi aksjer	37 449 856	11 888 144	49 338 000
Fordring avsatt utbytte	1 599 424	507 576	2 107 000
Samlet balanseført verdi aksjer og utbytte	39 049 280	12 395 720	51 445 000

Aksjer

50% andel i OPS-selskapet Orkdalsvegen AS, med forretningsadresse Bårdshaug vest, 7300 Orkanger.
Stemmeandelen er 50%. Andelene er fordelt med 84,08% i selskapsporteføljen og 15,92% i kollektivporteføljen.

	Selsk.portef.	Koll.portef.	Sum
Kostpris	69 406 297	11 475 443	80 881 739
Verdiregulering	-14 559 261	-1 090 478	-15 649 739
Balanseført verdi aksjer	54 847 036	10 384 964	65 232 000
Fordring avsatt utbytte	8 920 048	1 688 953	10 609 001
Samlet balanseført verdi aksjer og utbytte	63 767 084	12 073 917	75 841 001

Sum aksjer i OPS-selskap 92 296 892 22 273 108 114 570 000

17. Utlån og fordringer

	Lån	Avdrag	Renter	Amortisert	Valutareg.	Balanseverdi
Lån Orklalsvegen AS (84,1%)	46 495 317	-10 928 326	-19 233 102	17 726 061		34 059 950
Lån T. Ykköstie OY (75,9%)	32 948 815	-6 935 235	-7 776 680	6 606 630	5 494 681	30 338 211
Sum	79 444 132	-17 863 560	-27 009 782	24 332 691	5 494 681	64 398 161

Andel i kollektivporteføljen:

Lån T. Ykköstie OY (24,1%)	9 777 642	-2 054 928	-1 931 853	2 096 610	1 743 734	9 631 205
Lån Orklalsvegen AS (15,9%)	7 197 183	-785 174	-1 298 787	1 335 830		6 449 052
Sum	16 974 825	-2 840 103	-3 230 640	3 432 441	1 743 734	16 080 256

**Kategori Øremerket til virkelig verdi over resultat
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi**

18. Aksjefond

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert
Storebrand Aksje Innland	667	14 592 890	23 264 024	8 671 134
Nordea Stabile Aksjer Global	27 899	28 633 720	54 356 640	25 722 920
Odin Eiendom	66 968	9 680 353	39 871 430	30 191 077
KLP Aksje Norge Indeks	6 614	10 086 421	11 808 708	1 722 287
Pareto Aksje Norge	3 380	10 000 000	18 183 393	8 183 393
Artic Norwegian Equities	21 839	23 400 000	30 677 108	7 277 108
SSgA World Index	26 432	25 884 131	46 782 758	20 898 627
Harding Loevner Global Equity	5 463 603	44 029 303	58 075 232	14 045 929
Sum aksjefond		166 306 818	283 019 293	116 712 475
Urealisert valutasingning			3 706 018	3 706 018
Sum			286 725 311	120 418 493

Obligasjonsfond

Storebrand Likviditet	11 161	111 847 168	111 912 797	65 629
-----------------------	--------	-------------	-------------	--------

19. Andeler i K/S selskap, Tilgjengelig for salg

Nordea Private Equity II -	Kostpris	Verdiendring	Bokført verdi
Global Fund of Fund K/S	20 500 000	-772 243	23 746 675

Pensjonskassen har innbetalt EUR 3.800.000 i kapital til Nordea Private Equity II - Global Fund of Funds K/S. Dette utgjør 100% av forpliktet kapital.

20. Andre finansielle eiendeler

Bankbeholdninger	12 707 575
------------------	------------

21. Fordringer

Andel utbytte aksjer	10 519 471
----------------------	------------

BALANSE KUNDEPORTEFØLJEN

22. Obligasjoner holdt til forfall	Pålydende	Bokført verdi	Markedsverdi	Renter	BIS-Vekt
	31.12.2013	31.12.2013	31.12.2013	31.12.2013	
Kommuner/fylkeskommuner	3 000 000	2 999 564	2 999 564	113 227	20 %
Bank og kredittforetak	8 000 000	8 010 374	8 010 374	297 995	10 %
Bank og kredittforetak	16 000 000	16 005 588	16 005 588	258 559	20 %
Sum	27 000 000	27 015 526	27 015 526	669 781	
Sum inklusive opptjente renter		27 685 307			

Obligasjoner Lån og fordringer

Kommuner/fylkeskommuner	6 000 000	6 046 587	6 046 587	131 073	20 %
Industri	43 000 000	45 536 875	45 536 875	781 738	100 %
Bank og kredittforetak	103 000 000	107 548 892	107 548 891	2 313 807	10 %
Bank og kredittforetak	113 500 000	115 364 028	115 364 027	2 272 304	20 %
Sum	265 500 000	274 496 381	274 496 380	5 498 922	
Sum inklusive opptjente renter		279 995 303			

Kategori Øremerket til virkelig verdi over resultatet**Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi**

23. Aksjefond	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert
Odin Eiendom	128 335	30 806 494	76 408 096	45 601 602
Storebrand Ind. Nye Markeder	84 902	97 778 357	104 870 124	7 091 767
Nordea Stabile Aksjer Global	74 983	93 000 000	146 092 073	53 092 073
Fondsfinans Spar	13 380	70 866 344	94 769 878	23 903 534
Artic Norwegian Equities	46 291	49 600 000	65 024 980	15 424 980
KLP Aksjglobal Indeks II	102 936	135 788 708	186 514 142	50 725 435
KLP Aksje Global Indeks	53 254	87 166 732	95 085 518	7 918 786
KLP Aksjglobal Indeks III	63 502	114 293 122	114 323 488	30 366
Pareto Aksje Norge	25 882	86 812 215	139 234 183	52 421 968
Veritas Global Focus	754 773	89 830 643	137 398 235	47 567 592
Sands Capital Global	445 545	66 923 100	66 534 500	-388 600
Sum aksjefond		922 865 715	1 226 255 217	303 389 502
Valutasikring			7 005 017	7 005 017
Sum			1 233 260 234	310 394 519

24. Obligasjonsfond

Payden International Bond Fund	1 455 077	152 892 753	181 273 454	28 380 702
Nordea Global Statsobligasjon	229 667	209 261 647	214 943 723	5 682 076
Nordea Likviditet Pensjon	73 206	74 527 709	74 261 336	-266 373
KLP Obligasjon Global I	236 755	251 085 140	265 415 849	14 330 709
KLP Obligasjon Global II	99 345	110 000 000	116 809 763	6 809 763
Danske Invest Norsk Likviditet	13 427	13 428 768	13 376 906	-51 862
Storebrand Likviditet	4 404	44 051 492	44 162 431	110 939
Storebrand Global Obligasjon	2 677	26 425 222	27 895 296	1 470 074
Sum obligasjonsfond		881 672 731	938 138 758	56 466 028

Obligasjoner

DnB	Nominell verdi	Kostpris	Markedsverdi	Ureal. verdi	Renter	BIS-Vekt
Kommuner/fylkeskommuner	17 000 000	18 024 800	18 453 661	428 861	304 023	20 %
Statsgaranterte	24 000 000	25 332 746	25 918 734	585 988	517 260	0 %
Industri	10 000 000	10 210 000	10 626 608	416 608	219 973	20 %
Industri	7 000 000	7 000 000	7 712 902	712 902	171 164	50 %
Industri	17 000 000	17 295 500	18 074 689	779 189	75 984	100 %
Bank og kredittforetak	45 000 000	45 281 750	47 239 663	1 957 913	528 653	20 %
Bank og kredittforetak	34 000 000	35 044 120	35 910 634	866 514	337 512	10 %
Sum	154 000 000	158 188 916	163 936 891	5 747 975	2 154 569	
Sum inklusive opptjente renter			166 091 460			

25. Andeler i K/S, Tilgjengelig for salg

	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Verdiendring
Storebrand Eiendom AS	31 835 435	30 000 000	33 078 927	3 078 927

26. Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	224,9265	128 517 563	130 080 457	1 562 894
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	2 271 985	1 315 222	1 352 513	37 291
Sum		129 832 785	131 432 970	1 600 185

Pensjonskassen anvender modellen med virkelig verdi for måling av investeringseiendom. Verdi av eiendommen er fastsatt til gjennomsnittet av verddivurderinger fra tre eksterne (uavhengige) verddivurderere.

Resultatregnskap

Inntekter fra Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	6 870 368
Endring i virkelig verdi	1 479 292
Netto inntekter fra investeringseiendommer	8 349 661

Balanse

Bokført verdi 01.01.2014 Aberdeen IS	128 517 563
Bokført verdi 01.01.2014 Aberdeen AS	1 315 222
Endring i virkelig verdi	1 600 185
Bokført verdi 31.12.2014	131 432 970

27. Andre finansielle eiendeler

Bankbeholdning	86 481 701
Diverse fordringer	20 727 610
Fordring aksjeutbytte	2 196 529
Sum andre finansielle eiendeler	109 405 840

28. Finansiell risiko i pensjonskassens investeringsportefølje

Risiko ved investering i finansielle eiendeler kan sammenfattes i 3 hovedelementer; Markedsrisiko, Likviditetsrisiko og Kreditrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er fellesbetegnelse på risiko for løpende tap / gevinst på finansielle eiendeler som følge av endringer i markedspriser, valutakurser eller rentenivå. Investeringsstrategien vedtatt av pensjonskassens styre beskriver risikobegrensende tiltak i form av aktuelt investeringsunivers, ønsket diversifisering og kvantitative begrensninger. De største bidragene til kortsiktig negative verdiendringer er fall i aksje- og eiendomsverdier, renteøkninger og økt kredittpremie samt styrking av NOK mot utenlandsk valuta på obligasjoner.

Pensjonskassen vurderer markedsrisikoen ved løpende rapportering. Lovpålagte krav til soliditet og kapitaldekning måles, og investeringsporteføljene stresstestes i henhold til de regulatorisk definerte stresstestene I og II.

Stresstesten gjøres på totalporteføljen.

Pensjonskassens bufferkapital var ved årsskiftet 834 mill. (893) som utgjør 23,4 % (28,3) av totalporteføljen. Dette gir en bufferkapitalutnyttelse på 50,5 % (45). Et negativt stresstestutfall er beregnet til 421 mill. og utgjør 11,8 % (12,7) av totalporteføljen.

		Allokering (Virkelig)	Verdifall Stress- test	Total- Portefølje Allokering (Strategi)	Forventet avkastning	Risiko (Standard Avvik)	Kollektiv Allokering (Strategi)	Selskaps Allokering (Strategi)
Fordeling av aktiva								
Norsk aksjer	488,8	13,7 %	-97,8	14 %	10,5 %	25 %	14 %	18 %
Utenlandske aksjer	1 031,2	30,0 %	-206,2	26 %	10,5 %	15 %	26 %	26 %
Private Equity	23,7	0,7 %	-4,8	1 %	12,5 %	30 %	0 %	6 %
Eiendom / Infrastruktur	372,3	10,5 %	-60	11 %	8,0 %	12 %	5 %	38 %
Norske obligasjoner / PM	837,4	23,5 %	-7,8	23 %	6,0 %	4 %	25 %	12 %
Utenlandske obligasjoner	806,3	22,6 %	-80,1	25 %	6,0 %	4,5 %	30 %	0 %
Sum totalportefølje	3 559,7	100,0 %	-420,0	100 %	7,9 %	7,6 %	100 %	100 %

Hvorav forsikringsrisiko	-36,1
Hvorav valutarisiko	-5,3
Korrelasjonseffekter	78,1

Risikoprofil i pensjonskassens aksjeportefølje

Pensjonskassens aksjeandel har holdt seg stabil i løpet av 2014. Fall i NOK mot utenlandsk valuta ble kompensert for ved rebalansering i desember. Aksjeandelen av pensjonskassens forvaltningskapital er 42,7 % ved årsslutt, mot 43,0 % ved årets begynnelse. Aksjeinvesteringer gjøres i norske og globale aksjefond i henhold til fordeling gitt i pensjonskassens investeringsstrategi, med mindre kortsiktige markedssyn tilsier noe annet.

Porteføljen er sammensatt med en nøytral risikoprofil, slik at andelen aksjefond med en relativt høyere forventet risiko enn pensjonskassens valgte referanse står i forhold til aksjefond som vurderes å ha lavere risiko.

Porteføljrisiko blir regelmessig vurdert i forbindelse med pensjonskassens løpende rapportering. Eventuelle avvik behandles etter retningslinjer gitt i pensjonskassens kapitalforvaltningsinstruks.

Porteføljen består i det alt vesentlige av aksjefond med gjennomgående god likviditet, samt private equity fond.

Renteporteføljen er sammensatt for å sikre totalporteføljen mot store bevegelser i underliggende aksjeverdier, og har derfor lav korrelasjon med aksjeporteføljen.

Valutasikring

Pensjonskassens valutaterminkontrakter behandles som finansielle derivater. Utenlandsk valuta selges på termin for å sikre utenlandske investeringer mot valutakurssvingninger. Kontraktene inngås med norske banker med tilfredsstillende rating, og motpartsrisiko anses som minimal.

Underliggende nominelt beløp kapitaliseres ikke i balansen, men markedsverdien

av valutaposisjonene på balansedagen føres som eget element under finansielle eiendeler til virkelig verdi.

Kjøp	Salg	Beløp i solgt valuta (Nominelt beløp)	Markedsverdi verdi NOK 31.12.2014	Realisert gevinst/tap NOK 31.12.2014
NOK	USD	26 200 000	195 335 410	
NOK	EUR	4 600 000	41 612 481	
NOK	GBP	2 800 000	32 520 050	
NOK	JPY	500 000 000	31 206 783	
			300 674 724	
Sum tap valutasikring NEF Kapitalforvaltning				66 991 110
Kollektivporteføljens andel tap				43 622 545
Selskapsporteføljens andel tap				23 368 565

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko for at pensjonskassen ikke har tilgjengelig likviditet til å møte sine løpende betalingsforpliktelser, eller at salg av finansielle eiendeler tvinges gjennomført til ikke akseptable priser. Brorparten av utbetalingene i pensjonskassen er forutsigbare (pensjoner, skatt), men enkelthendelser som krever større utbetalinger forekommer (fripoliser, valutasikringer). Pensjonskassen har utarbeidet en likviditetsstrategi, og følger løpende opp faktisk likviditet mot budsjett. I tillegg til likviditetsstrategi og løpende oppfølging har pensjonskassen en likviditetsbuffer i kontantbeholdning og pengemarkedsfond som kan realiseres i løpet av kort tid. Brorparten av de finansielle aktiva består dessuten av omsettelige verdipapirer og fondsandeler med daglig likviditet.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes en motparts manglende evne eller vilje til å gjøre opp en finansiell forpliktelse. Pensjonskassens kredittrisiko styres etter kvantitative begrensninger nedfelt i investeringsstrategi, spredning av motpartsrisiko, samt begrensninger nedfelt i lov og forskrifter.

Renteporteføljen har et betydelig innslag av stat, statsgaranterte papirer, kommune, samt senior pantsikret gjeld i selskaper med god kredittverdighet. Pr. 31.12.2014 hadde renteporteføljen en gjennomsnittlig BIS vekt på 30,5 %.

29. Virkelig verdi hierarki

	Priser i aktivt marked Nivå 1	Observerbare markedsdata og uvesentlig kredittspreid	Ikke observ. markedsdata og uvesentlig kredittspreid	Totalt
		Nivå 2	Nivå 3	
Eiendeler				
Andre finansielle eiendeler		132 632 886		132 632 886
Utlån og fordringer				
Oblig., rentefond, sertifikater	163 936 891	1 050 051 555		1 213 988 446
Aksjer og andeler:				
Aksjer				
Aksjefond		1 519 985 545		1 519 985 545
Eiendomsfond			131 432 970	131 432 970
K/S			33 078 927	33 078 927
Private Equity Fond			23 746 675	23 746 675
Sum finans. instrumenter til virkelig verdi	163 936 891	2 702 669 986	188 258 572	3 054 865 449

30. Ansvarlig lånekapital

Myndighetenes krav om at private pensjonskasser skal ha ansvarlig kapital (garantifond) er ivaretatt. Ordinær ansvarlig lånekapital på 5.634 ble tilbakebetalt ved forfall i 2014.

Evigvarende ansvarlig lån er rentefritt.

31. Forpliktelser

Utløsningsbeløp dekker fripoliser til tidligere medlemmer av Pensjonskassen.
Skyldig utløsningsbeløp per 31.12.14 er 162.506.

32. Kapitalavkastning	2014	2013	2012	2011	2010
Kapitalavkastning Kollektivporteføljen					
Kapitalavkastningsrente ¹⁾	11,56 %	6,70 %	6,33 %	4,77 %	11,14 %
Verdijustert kapitalavkastningsrente ²⁾	9,94 %	13,02 %	9,99 %	-2,00 %	11,49 %
Kapitalavkastning Selskapsporteføljen					
Verdijustert kapitalavkastningsrente ²⁾	9,58 %	14,96 %	14,80 %	2,34 %	

Kapitalavkastningen er beregnet etter modifisert Dietz' metode.

¹⁾ Kapitalavkastningsrenten er den beregnede avkastningen på pensjonskassens forvaltningskapital eksklusiv kursreguleringsfond, basert på årets nettoinntekter av finansielle eiendeler med unntak av endring i merverdier på finansielle omløpsmidler.

²⁾ Verdijustert kapitalavkastningsrente er den beregnede avkastningen på pensjonskassens forvaltningskapital basert på årets nettoinntekter av finansielle eiendeler inklusiv endringer i merverdi på finansielle omløpsmidler.

Gjennomsnittlig grunnlagsrente (garantert avkastning) er 3,19 % per 31.12.2014

33. Resultatanalyse	2014	2013	2012	2011	2010
Renteresultat	169 810 471	64 409 737	54 237 373	20 575 876	95 864 389
Risikoresultat	10 389 780	17 704 311	-6 497 305	-9 646 507	-22 373 770
Administrasjonsresultat	6 667 194	6 630 085	9 988 973	11 958 065	17 439 841
Sum	186 867 445	88 744 133	57 729 041	22 887 434	90 930 460
Rentegarantipremie	500 000	37 300 000	37 500 000	6 000 000	10 300 000
Fortjenestepremie	5 699 295	9 332 975	9 075 989	5 611 035	4 769 055
Sum teknisk resultat	193 066 740	135 377 108	104 305 030	34 498 469	105 999 515

Sum teknisk resultat er resultat før overføringer til/fra tilleggsavsetninger og overføringer til forsikringskontrakter. Renteresultatet fremkommer som følge av at årets bokførte finansinntekter avviker fra forutsetningene i premietariffen. Risikoresultatet fremkommer som følge av at død og uføretilfeller i perioden avviker fra forutsetningene i premietariffen. Administrasjonsresultatet fremkommer som følge av at faktiske administrasjonskostnader avviker fra forutsetningen i premietariffen.

Av administrasjonsresultatet er kr 391.470 tilknyttet utløsningsbeløp ifm fratredelser, og kr 10.183.557 tilknyttet forvaltningskostnader fond.

34. Kapitaldekning	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010
Kapitaldekning i prosent:	20,34	25,01	23,62	21,19	20,68
Under-/Overskudd av ansv. kap.	247 283	285 457	232 439	167 408	148 398

1000 kr

Kapitaldekningsprosenten fremkommer ved at kjernekapitalen og tilleggskapitalen regnes i % av vektede eiendeler. Beregningsgrunnlaget er vektede verdier av eiendeler med fradrag for kursreguleringsfond, immaterielle eiendeler og fond for urealiserte gevinster i selskapsporteføljen. Ansvarlig kapital består av innskutt kapital på kr 59.035, annen opptjent egenkapital på 342.878 evigvarende ansvarlig lånekapital på til sammen kr 5.634.

Verdier av eiendeler gis en risikovekt etter den antatte kredittrisiko de representerer. Vektede eiendeler er her bokførte eiendeler fordelt i følgende risikokategori:

	Bokført verdi	Vekting	Vektet sum
Aksjefond	1 519 987	100 %	1 519 987
Obligasjonsfond norske	271 609	20 %	54 322
Obligasjonsfond norske	382 227	50 %	191 113
Utenlandske obligasjonsfond	181 273	20 %	36 255
Statsgaranterte obligasjonsfond	214 944	0 %	-

Lån og fordringer	80 478	100 %	80 478
Andre fordringer, eiendeler	132 633	20 %	26 527
Private Equity	23 747	100 %	23 747
K/S-selskap	33 079	100 %	33 079
Aksjer	114 570	100 %	114 570
IS/AS Aberdeen Eiendomsfond	131 433	100 %	131 433
Obligasjoner:			
Statsobligasjoner	26 436	0 %	-
Bank og kredittforetak	154 419	10 %	15 442
Bank og kredittforetak	181 670	20 %	36 334
Kommuner/Fylkeskommuner	28 048	20 %	5 610
Industri	7 884	50 %	3 942
Industri	75 316	100 %	75 316
Sum i balansen	3 559 749		2 348 152
Kommittert kapital, utenom balansen	-	100 %	-
Sum beløp i og utenom balansen	3 559 749		2 348 152
- Urealiserte gev. på finansielle investeringer			-344 850
Sum vektet beregningsgrunnlag			2 003 302

Under-/overskudd av ansvarlig kapital er differansen mellom ansvarlig kapital og 8% av sum vektete eiendeler.

35. Forholdet til nærstående parter

Alle transaksjoner med nærstående skjer på basis av avtale og basert på prising og betingelser etter armlengdes avstandsprinsippet. Med armlengdes avstandsprinsippet forstås de priser og betingelser som, basert på selskapets størrelse og forhandlingsstyrke, ville kunne oppnås i et eksternt uavhengig marked. Når et marked ikke eksisterer, brukes metoder for å estimere og fordele kostnader, ofte en kost pluss metode.

Selskap	Tilknytning	Kjøp fra
Skanska Norge AS	Sponsorselskap	2 922 120

36. Honorarer og godtgjørelser

For daglig ledelse har Skanska Norge AS fakturert	997 920
Ett styremedlem får et honorar inkl. reisekostnader	25 000

Styreleder og styremedlemmer har ingen honorar eller bonus.

For alle ovennevnte stillinger eller verv, er det ingen forpliktelser knyttet til fratredelse eller opphør av verv. Det er heller ikke gitt lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelser til noen av de nevnte stillinger/verv. Det forekommer ikke aksjeverdibaserte godtgjørelser.

37. Solvensmargin	2014	2013	2012	2011
Solvensmargin kapital	445 144 445	453 197 925	380 279 414	275 530 000
Solvensmargin krav	103 774 633	91 997 493	92 424 321	80 237 000
Solvensmargin prosent	428,95%	492,62%	411,45%	343,40%

38. Tilstrekkelighetstest

Aktuar vurderer grunnlaget for de forsikringsmessige avsetninger som tilstrekkelig og avsatt i henhold til lov og forskrifter. Pensjonskassen er fullt oppreservert til nytt dødelighetsgrunnlag (K2013).

39. Porteføljenes totalbalanse

	Eiendeler	Egenkap./gjeld	Total
Selskapsporteføljen	602 307	622 059	-19 752
Kollektivporteføljen	2 957 442	2 937 691	19 752

For kollektivporteføljen er kravet at sum eiendeler skal minst tilsvare forsikringsforpliktelsene.

KPMG AS
P.O. Box 7000 Majorstuen
Sørkedalsveien 6
N-0306 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 60 96 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Skanska Norge Konsernpensjonskasse

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Skanska Norge Konsernpensjonskasse som viser et totalresultat på kr 64 994 846. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Skanska Norge Konsernpensjonskasse per 31. desember 2014 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak.

Offices in:

Oslo	Haugesund	Stavanger
Alta	Knarvik	Stord
Arendal	Kristiansand	Straume
Bergen	Larvik	Tromsø
Bodo	Mo i Rana	Trondheim
Elverum	Molde	Tynset
Finnsnes	Narvik	Tensberg
Grimstad	Søndfjord	Ålesund
Hamar	Sandnessjøen	

KPMG AS, a Norwegian member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av resultatet etter skatt er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 26. mars 2015
KPMG AS

Geir Moen

Geir Moen
Statsautorisert revisor